

Received/Geliş	:	2023 August	/	2023 Ağustos	Accepted/Kabul	:	2023 September	/	2023 Eylül	Published/Yayın	:	2023 September	/	2023 Eylül
----------------	---	----------------	---	-----------------	----------------	---	-------------------	---	---------------	-----------------	---	-------------------	---	---------------

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersine Yönelik Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Değerlendirmesi

Arzu Pekgöz Çeviker¹

Atıf/Reference: Pekgöz Çeviker, A. (2023). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersine Yönelik Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Değerlendirmesi. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 313-320.

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, Kanada Fiziksel Okuryazarlık Değerlendirmesi (CAPL-2) anketlerini kullanarak ilkökul 4.sınıf öğrencilerindeki (9-10 yaş arası) fiziksel okuryazarlık algısını ortaya çıkarmaktır. Genel tarama modeliyle tasarlanana araştırma, Ankara ilindeki Beden Eğitimi ve Oyun Dersine yönelik ilkökul 4.sınıf öğrenciler çalışma grubunu (N=132) oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; ankette yer alan dört alanda değerlendirme yapılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan 4. sınıf öğrencilerde hareketli oyunlardaki algıları ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Ayrıca 4.sınıf öğrencilerin hareketli olmayı; eğlenceli, hoş giden, zevkli bir durum olarak algıladıkları görülmektedir. Yine 4.sınıf öğrencilerin hareketli olmayı oyunlarla, diğer çocuklarla yaptığı aktivitelerle ve yetenekleri ile algıladıkları görülmektedir. Öğrencilerin bilinçli olarak fiziksel aktivite yapıp yapmadıkların test edildiği kısımda araştırmaya katılan 4.sınıf öğrencilerinin çoğunluğu, fiziksel aktivite yaptığının bilincinde olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi ve oyun dersi, fiziksel okuryazarlık, ilkökul 4. sınıf öğrencileri.

Canadian Physical Activity Literacy Assessment of Primary School 4th Grade Students Towards Physical Education and Game Lesson

Abstract

The main purpose of this study is to reveal the perception of physical literacy in primary school 4th grade students (aged 9-10 years) using the Canadian Assessment of Physical Literacy (CAPL-2) questionnaires. The research was designed with the general survey model and the study group (N=132) consisted of primary school 4th grade students for Physical Education and Game Course in Ankara province. As a result of the research; evaluation was made in four areas in the questionnaire. According to this, it is seen that the perceptions of the 4th grade students participating in the research in moving games are above average. In addition, it is seen that 4th grade students perceive being mobile as a fun, enjoyable and pleasurable situation. It is also seen that 4th grade students perceive being active with games, activities with other children and their abilities. In the part where it was tested whether the students consciously did physical activity or not, it was revealed that the majority of the 4th grade students participating in the research were aware that they were doing physical activity.

Keywords: Physical education and game lesson, physical literacy, primary school 4th grade students.

1. Giriş

Günümüzde çocukluk çağı obezitesi başlıca halk sağlığı sorunlarından biri olarak kabul edilmektedir ve gençlerde fiziksel hareketsizlik ve yüksek düzeyde hareketsiz yaşam tarzı gibi çeşitli faktörlerden

¹ Dr. Öğretim Üyesi; Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD, <https://orcid.org/0000-0003-1671-7500>; apekgoz@kku.edu.tr;

kaynaklanmaktadır. 15-69 yaş arası nüfusun %35,3'ünün Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından tavsiye edilen fiziksel aktivite seviyesine ulaşamaması endişe vericidir (Kosti & Panagiotakos, 2006). Dünyada birçok çocuk ve genç, tamamen hareketsiz bir yaşam tarzı sürdürdükleri düzensiz fiziksel aktivite yönergelerini karşılamamakta; kısa ve uzun vadeli sağlık sorunlarına yol açabilmektedir (Prentice-Dunn vd., 2012).

Bu durumun daha da kötüleşmesini önlemek için, fiziksel aktivite programlarının eğitim bağlamına dahil edilmesi önemlidir. Bununla birlikte, çok sayıda çalışma, çocuklarda ve gençlerde fiziksel aktivitenin teşvik edilmesine yönelik stratejilerin yeterince başarılı olmadığını göstermektedir (Steene-Johannessen, ve diğerleri, 2021). Bu olumsuz sonuçları açıklayabilecek nedenlerden biri, bu programların çoğunun tasarımı olabilir, çünkü genellikle sadece sağlık iyileştirmelerine odaklanır. Ayrıca, bilimsel kanıtlar, okul zamanında fiziksel aktiviteyi artırmayı amaçlayan müdahalelerin önemli ve ilgili uzun vadeli değişiklikler üretmediğini göstermektedir (Jones, Defever, Letsinger, Steele, & Mackintosh, 2020).

Bu soruna olası bir çözüm, çocukların fiziksel aktiviteye katılım kapasitelerinin geliştirilmesini teşvik eden strateji ve programların, fiziksel aktivite davranışını artırmanın bir öncülü olarak uygulanması olabilir. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Uluslararası Spor Bilimi ve Beden Eğitimi Konseyi Bülteni'nde fiziksel olarak aktif bir yaşam tarzına değer vermek ve katılmak için motivasyon, güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayış olarak tanımlanan fiziksel okuryazarlık önemi temellendirilmiştir. Başka bir deyişle, bir bireyin fiziksel aktivite açısından yetkinlik ve tutumla hareket etme becerisiyle ilgili yukarıda belirtilen tüm yönleri kapsayan çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanmaktadır (De Balazs, de DAmico, & Murillo, 2017).

Okuma, yazma, dinleme ve konuşma bir araya gelerek dil okuryazarlığını oluşturduğu gibi aynı şekilde fiziksel okuryazarlık da ortaya çıkar. Fiziksel okuryazarlık, farklı bileşenlerin (fiziksel yeterlilik, günlük davranış, bilgi ve anlayış, motivasyon ve güven) bütünsel bir şekilde etkileşime girerek fiziksel aktiviteye katılım ve fiziksel aktiviteden keyif almayı kolaylaştırdığı aşamalı bir yolculuk olarak görülmektedir. Az sayıda çalışma fiziksel okuryazarlık ve sağlık arasındaki ilişki incelenmiş; sonuçta vücut kompozisyonu, fiziksel uygunluk, kan basıncı ve sağlıkla ilgili yaşam kalitesi ile ilişkili olduğu gösterilmiştir (Caldwell, ve diğerleri, 2020). Son zamanlarda, fiziksel okuryazarlık, çocukluk döneminde sağlık alanında; tüm bireyin gelişimini destekleme potansiyeli ve beden eğitiminde; çocuk ve ergenlerin fiziksel aktiviteye gösterdikleri yatkınlık nedeniyle bilim camiasında artan bir ilgiye neden olmaktadır (Edwards, Bryant, Keegan, Morgan, & Jones, 2017).

Bu bağlamda, Kanada Fiziksel Okuryazarlık Değerlendirmesi-2'nin (CAPL-2) geliştirilmesi Kanada'da çocukluk çağı obezitesiyle ilgili en önemli girişimlerden biri görülmektedir. Bu değerlendirme, günlük aktivite, motivasyon ve güven, bilgi ve anlayış ve fiziksel yeterliliği değerlendirdiği için çocuk fiziksel okuryazarlığı kavramıyla en yakından uyumlu olanlardan biridir. Fiziksel uygunluk veya motor becerilerin değerlendirilmesine daha geniş bir alternatiftir. Böylece, 8-12 yaş arası çocuklarda fiziksel uygunluğun sağlam ve kapsamlı bir değerlendirmesini sağlamaktadır. Bileşen alanları (motivasyon ve güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayış ve günlük davranış) anketler ve fitness testleri aracılığıyla değerlendirilmektedir (Longmuir, ve diğerleri, 2018). Bu değerlendirme Avustralya, Kanada ve Birleşik Krallık gibi farklı ülkelerde başarıyla uygulanmaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeydeki bu çalışmalar, çocuklarda fiziksel okuryazarlığı teşvik etmek için en etkili kaynaklar ve araçlar hakkında bu alandaki politik kurumları ve profesyonelleri bilgilendirmeye yardımcı olmaktadır.

Kanada Fiziksel Okuryazarlık Değerlendirmesi (CAPL), çocukların fiziksel olarak aktif bir yaşam tarzı sürme kapasitelerini değerlendirmektedir (Halorg, 2013). Kanadalı kuruluşlar, fiziksel okuryazarlığın “yaşam için fiziksel aktivitelere değer verme ve sorumluluk alma motivasyonu, güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayış” olarak tanımlanması gerektiği konusunda fikir birliğine varmıştır. Bu tanım Uluslararası Fiziksel Okuryazarlık Derneği'nden uyarlanmıştır (Whitehead, 2014). CAPL, 8 ila 12 yaş arası çocuklar için yayınlanmış geçerliliği ve güvenilirliği olan ve fiziksel okuryazarlığın bu uluslararası kabul görmüş tanımını yansıtan bir dizi standartlaştırılmış değerlendirme protokolünden oluşmaktadır (Longmuir, ve diğerleri, 2018). CAPL, 2013 yılından bu yana Kanada'da ve yurtdışında (örneğin Avustralya, Kenya, Güney Afrika, Birleşik Krallık, Singapur) 10.000'den fazla çocuğun fiziksel okuryazarlığını değerlendirmek için kullanılmaktadır (Tremblay, ve diğerleri, 2018).

Bu nedenle, bu çalışmanın temel amacı CAPL-2 anketlerini kullanarak ilkokul 4.sınıf öğrencilerindeki (9-10 yaş arası) Beden Eğitimi ve Oyun Dersine yönelik fiziksel okuryazarlık algısını ortaya çıkarmaktır.

2. Yöntem

Bu araştırma, genel tarama modeliyle tasarlanmıştır. Ankara ilinde ilkokul 4.sınıf öğrencileri, çalışma

grubunu (N=132) oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde olasılığa dayanmayan örnekleme çeşidinden uygun (amaca yönelik) örnekleme tekniği kullanılmıştır (Şimşek & Yıldırım, 2013). Araştırmaya katılan ilkököl 4.sınıf öğrencilerinin demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Erkek	60	45.5
	Kız	72	54.5
Yaş Grubu	9 yaşında	90	68,2
	10 yaşında	42	31,8
Sınıf	4.sınıf	132	100.0

p <.05

Tabloda yer alan istatistiksel değerlere göre, araştırmaya katılan öğrencilerin % 54,5’inin kız olduğu; % 68,2’sinin 9 yaşında olduğu ve tamamının 4.sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir.

Veri toplama aracı olarak, Longmuir ve arkadaşları (2018) tarafından geliştirilen Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketi-2 kullanılmıştır. İstatistik analizlerin IBM SPSS paket programı ile yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunun Skewness ve Kurtosis testi ile test edilmiştir. Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketi-2 için çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğu görülmektedir. Tabachnick ve Fidell’ e göre de çarpıklık ve basıklık değeri +1.5 ile -1.5 arasında olduğunu zaman parametrik test olarak kabul edilip ona göre işlem yapılabileceğini ifade etmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013).

3. Bulgular

Araştırmada kullanılan Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketinin ilk bölümü olan “*Bana En Çok Benzeyen Hangisi?*” grubundaki sorulara ait betimsel istatistikler aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2. “Bana En Çok Benzeyen Hangisi?” Bölümüne Ait Betimsel İstatistikler

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
1-Bazı çocuklar hareketli oyunları oynamayı severler	132	1.0	2.0	1.545	.4998	-.185	.211	-1.996	.419
2-Bazı çocuklar hareketli oyunlarda iyidir	132	1.0	2.0	1.818	.3872	-1.669	.211	.797	.419
3-Bazı çocuklar spor yaparken eğlenmezler	132	2.0	2.0	2.000	.0000	.	.	.	.
4-Bazı çocuklar çoğu sporu iyi yaparlar	132	1.0	2.0	1.727	.4471	-1.032	.211	-.949	.419
5-Diğer çocuklar spor yapmaktan gerçekten keyif alırlar.	132	2.0	2.0	2.000	.0000	.	.	.	.
6-Bazı çocuklar hareketli oyunları oynamayı kolaylıkla öğrenirler	132	1.0	2.0	1.727	.4471	-1.032	.211	-.949	.419

p <.05

“Bana En Çok Benzeyen Hangisi?” grubundaki sorular incelendiğinde 4.sınıf öğrencileri, soruların tamamında ortalamının üstünde ifade otalamaları olduğu yukarıdaki Tablo 2’de görülmektedir.

Buna göre “*1-Bazı çocuklar hareketli oyunları oynamayı severler*” sorusunun aritmetik ortalaması $1,55\pm 0,49$ ile ortalamının biraz üstünde olduğu görülmektedir. “*2-Bazı çocuklar hareketli oyunlarda iyidir*” sorusunun aritmetik ortalaması $1,82\pm 0,38$ ile ortalamının üstünde olduğu görülmektedir. “*3-Bazı çocuklar spor yaparken eğlenmezler*” sorusunun aritmetik ortalaması $2,00\pm 0,00$ ile tüm 4.sınıf çocukların hepsi tamamen doğru dediği görülmektedir. “*4-Bazı çocuklar çoğu sporu iyi yaparlar*” sorusunun aritmetik ortalaması $1,73\pm 0,45$ ile ortalamının üstünde olduğu görülmektedir. “*5-Diğer çocuklar spor yapmaktan gerçekten keyif alırlar.*”

sorusunun aritmetik ortalaması $2,00\pm 0,00$ ile tüm 4.sınıf çocukların hepsi tamamen doğru dediği görülmektedir.

“6-Bazı çocuklar hareketli oyunları oynamayı kolaylıkla öğrenirler” sorusunun aritmetik ortalaması $1,73\pm 0,45$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre 4. Sınıf öğrencilerde hareketli oyunlardaki algıları ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir.

Araştırmada kullanılan Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketinin ikinci bölümü olan **“Sen niçin hareketlisin?”** grubundaki sorulara ait betimsel istatistikler aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. “Sen niçin hareketlisin?” Bölümüne Ait Betimsel İstatistikler

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
1-Hareketli olmak eğlencelidir.	132	3.0	5.0	4.091	.9034	-.181	.211	-1.763	.419
2-Hareketli olmak hoşuma gider.	132	1.0	5.0	4.273	1.3597	-1.618	.211	.960	.419
3-Hareketli olmayı severim	132	2.0	5.0	4.182	1.1176	-1.166	.211	-.119	.419

$p < .05$

“Sen niçin hareketlisin?” grubundaki sorular incelendiğinde 4.sınıf öğrencileri, soruların tamamında ortalamanın çok üstünde ifade otalamaları olduğu yukarıdaki Tablo 3’te görülmektedir.

Buna göre **“1-Hareketli olmak eğlencelidir.”** sorusunun aritmetik ortalaması $4,09\pm 0,90$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. **“2-Hareketli olmak hoşuma gider.”** sorusunun aritmetik ortalaması $4,27\pm 1,35$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. **“3-Hareketli olmayı severim”** sorusunun aritmetik ortalaması $4,18\pm 1,11$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir.

4.sınıf öğrencilerin hareketli olmayı eğlenceli, hoş giden zevkli bir durum olarak algıladıkları görülmektedir.

Araştırmada kullanılan Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketinin üçüncü bölümü olan **“Hareketli olmak hakkında ne düşünüyorsun?”** grubundaki sorulara ait betimsel istatistikler aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. “Hareketli olmak hakkında ne düşünüyorsun?” Bölümüne Ait Betimsel İstatistikler

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
1-Hareketli oyunları oynamada oldukça iyi olduğumu düşünürüm.	132	1.0	5.0	4.182	1.2710	-1.435	.211	.955	.419
2-Diğer çocuklarla kıyaslandığında. aktiviteleri iyi yaptığımı düşünürüm.	132	2.0	5.0	4.091	.9997	-.743	.211	-.635	.419
3-Hareketli olma konusunda. iyi yeteneklerim vardır.	132	2.0	5.0	4.273	.9658	-1.193	.211	.347	.419

$p < .05$

“Hareketli olmak hakkında ne düşünüyorsun?” grubundaki sorular incelendiğinde 4.sınıf öğrencileri, soruların tamamında ortalamanın çok üstünde ifade otalamaları olduğu yukarıdaki Tablo 4’te görülmektedir.

Buna göre **“1-Hareketli oyunları oynamada oldukça iyi olduğumu düşünürüm.”** sorusunun aritmetik ortalaması $4,18\pm 1,27$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. **“2-Diğer çocuklarla kıyaslandığında, aktiviteleri iyi yaptığımı düşünürüm.”** sorusunun aritmetik ortalaması $4,09\pm 0,99$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. **“3-Hareketli olma konusunda, iyi yeteneklerim vardır.”** sorusunun aritmetik ortalaması $4,27\pm 0,97$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir.

4.sınıf öğrencilerin hareketli olmayı oyunlarla, diğer çocuklarla yaptığı aktivitelerle ve yetenekleri ile algıladıkları görülmektedir.

Araştırmada kullanılan Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketinin dördüncü bölümü olan **“Fiziksel**

aktivite hakkında ne biliyorsun?” grubundaki sorulara ait betimsel istatistikler aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5. “Fiziksel aktivite hakkında ne biliyorsun?” Bölümüne Ait Betimsel İstatistikler

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
1. Sen ve senin gibi çocuklar hızlı yürüme ve koşma gibi. kalp atışını ve nefes alışverişini hızlandıran fiziksel aktiviteleri her gün kaç dakika yapmalıdır?	132	.0	1.0	.636	.4829	-.573	.211	-1.697	.419
2. Birçok fiziksel uygunluk çeşidi vardır. Bir tipi endurans uygunluğu veya aerobik uygunluk veya kalp-akciğer uygunluğu olarak isimlendirilir. Kalp-akciğer uygunluğu anlamına gelir:	132	.0	1.0	.364	.4829	.573	.211	-1.697	.419
3. Kas kuvveti veya kas enduransı anlamına gelir:	132	.0	1.0	.545	.4998	-.185	.211	-1.996	.419
4. Bir spor becerisinde daha iyi olmayı isteseydin (topa vurmaya ve topu yakalamak). yapacağın en iyi şey ne olurdu?	132	.0	1.0	.545	.4998	-.185	.211	-1.996	.419
5. Miyase hakkındaki bu hikâyede bazı kelimeler eksiktir. Hikâyedeki eksik kelimeleri doldurmak için kutudan kelimeler seç.	132	2.0	7.0	4.545	1.5647	-.085	.211	-1.326	.419
6. Geçen hafta boyunca (son 7 günde). her gün toplamda en az 60 dakika fiziksel olarak hareketli geçirdiğin gün sayısı kaçtır? Kalp atım hızını arttıran ve nefes alışverişini zorlaştıran aktiviteleri yaparken harcadığın zamanı hesapla	132	4.0	7.0	5.909	1.0874	-.251	.211	-1.486	.419

p < .05

“Fiziksel aktivite hakkında ne biliyorsun?” grubundaki sorular incelendiğinde 4.sınıf öğrencileri, soruların 2. Soru hariç geriye kalan kısmın tamamında ortalamanın çok üstünde ifade ortalamaları olduğu yukarıdaki Tablo 5’te görülmektedir.

Buna göre **“1. Sen ve senin gibi çocuklar hızlı yürüme ve koşma gibi, kalp atışını ve nefes alışverişini hızlandıran fiziksel aktiviteleri her gün kaç dakika yapmalıdır?”** sorusunun aritmetik ortalaması $0,64 \pm 0,48$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Yani 60 dakika veya 1 saat arasında olduğunu çoğunluğun iblediği ortaya çıkmıştır.

“2. Birçok fiziksel uygunluk çeşidi vardır. Bir tipi endurans uygunluğu veya aerobik uygunluk veya kalp-akciğer uygunluğu olarak isimlendirilir. Kalp-akciğer uygunluğu anlamına gelir:” sorusunun aritmetik ortalaması $0,36 \pm 0,48$ ile ortalamanın altında kaldığı görülmektedir. Bu soruda kalp-akciğer organlarının spor yaparken önemini test etmektedir. Bilgi eksikliği olduğu ortaya çıkmaktadır.

“3. Kas kuvveti veya kas enduransı anlamına gelir:.” sorusunun aritmetik ortalaması $0,55 \pm 0,49$ ile ortalamanın biraz üstünde olduğu görülmektedir. Bu soruda spor yaparken kasların önemini test etmektedir. Bilgi eksikliğini yine de var olduğu ortaya çıkmaktadır.

“4. Bir spor becerisinde daha iyi olmayı isteseydin (topa vurmaya ve topu yakalamak), yapacağın en iyi

sey ne olurdu?” sorusunun aritmetik ortalaması $0,55\pm 0,49$ ile ortalamanın biraz üstünde olduğu görülmektedir. Bu soruda spor yaparken sporun öğrenme aşamasında nasıl yol izleyeceğinin test edildiği kısımdır. Öğrenciler bilgi eksikliğinin yine de var olduğu ortaya çıkmaktadır.

“5. Miyase hakkındaki bu hikâyede bazı kelimeler eksiktir. Hikâyedeki eksik kelimeleri doldurmak için kutudan kelimeler seç.” sorusunun aritmetik ortalaması $4,55\pm 1,56$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Bu soruda öğrencilerin fiziksel aktiviteyle ilgili kavramlara hakimiyeti ve bilgisinin test edildiği kısımdır.

“6. Geçen hafta boyunca (son 7 günde), her gün toplamda en az 60 dakika fiziksel olarak hareketli geçirdiğin gün sayısı kaçtır? Kalp atım hızını arttıran ve nefes alış verişini zorlaştıran aktiviteleri yaparken harcadığın zamanı hesapla” sorusunun aritmetik ortalaması $5,90\pm 1,09$ ile ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Bu soruda öğrencilerin bilinçli olarak fiziksel aktivite yapıp yapmadıklarının test edildiği kısımdır. Çoğunluk 4.sınıf öğrencisi fiziksel aktivite yaptığının bilincinde olduğu ortaya çıkmıştır.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın amacı, Kanada Fiziksel Aktivite Okur-Yazarlık Anketi-2’yi (CAPL 2) kullanarak 4.sınıf öğrencilerden oluşan bir örneklem üzerinde test etmektir. Orijinal CAPL-2 geliştiricileri (Longmuir, ve diğerleri, 2018) tarafından önerilen dört faktörlü yapı kullanılarak, betimsel analizle 4.sınıf öğrencilerin fiziksel okuryazarlık düzeyleri bulunmuştur.

Araştırma sonunda Ankara’da okuyan 4.sınıf öğrencilerinin fiziksel okuryazarlık düzeyi ortalamanın üstünde olduğu söylenebilir. Ayrıca 4. sınıf öğrencilerin hareketli oyunlardaki algıları ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Yine öğrenciler, hareketli olmayı eğlenceli, hoş giden zevkli bir durum olarak algıladıkları görülmektedir. Aynı zamanda 4.sınıf öğrencilerin hareketli olmayı; oyunlarla, diğer çocuklarla yaptığı aktivitelerle ve yetenekleri ile algıladıkları görülmektedir. Son olarak öğrencilerin bilinçli olarak fiziksel aktivite yapıp yapmadıklarının test edildiği kısımda; 4.sınıf öğrencilerinin çoğunluğu fiziksel aktivite yaptığının bilincinde olduğu saptanmıştır.

CAPL-2, 8 ila 12 yaş arası çocukların fiziksel okuryazarlığını değerlendirmek isteyenler için birçok avantaj sunmaktadır. En önemlisi, uluslararası kabul görmüş tanımda yansıtıldığı gibi çocukluk çağı fiziksel okuryazarlığının tüm yönlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmesidir. Bununla birlikte fiziksel uygunluk veya motor becerilerin değerlendirilmesine daha geniş bir alternatif sunmaktadır. Böylece, 8-12 yaş arası çocuklarda fiziksel uygunluğun sağlam ve kapsamlı bir değerlendirmesini sağlamaktadır.

Kaynakça

- Caldwell, H., Di Cristofaro, N., Cairney, J., Bray, S., MacDonald, M., & Timmons, B. (2020). Physical Literacy, Physical Activity, and Health Indicators in School-Age Children. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 53-67.
- De Balazs, A., de DAmico, R., & Murillo, J. (2017). Alfabetización física: Una percepción reflexiva. *Dialógica Rev. Multidiscip.*, 87-102.
- Edwards, L., Bryant, A., Keegan, R., Morgan, K., & Jones, A. (2017). Definitions, Foundations and Associations of Physical Literacy: A Systematic Review. *Sports Med.*, 113-126.
- Halorg. (2013). *Healthy Active Living and Obesity Research Group. Canadian assessment of physical literacy testing manual*. Ottawa: Healthy Active Living and Obesity Research Group.
- Jones, M., Defever, E., Letsinger, A., Steele, J., & Mackintosh, K. (2020). A Mixed-Studies Systematic Review and Meta-Analysis of School-Based Interventions to Promote Physical Activity and/or Reduce Sedentary Time in Children. *J. Sport Health Sci.*, 3-17.
- Kosti, R., & Panagiotakos, D. (2006). The Epidemic of Obesity in Children and Adolescents in the World. *Cent. Eur. J. Public Health*, 151-159.
- Longmuir, P., Gunnell, K., Barnes, J., Belanger, K., Leduc, G., & Woodruff, S. (2018). Canadian assessment of physical literacy second edition: a stream lined assessment of the capacity for physical activity among children 8 to 12 years of age. *BMC Public Health*, 1-18.
- Prentice-Dunn, H., Prentice-Dunn, S., Alvarez Cantalapiedra, I., Illan Gomez, M., & Valdea Chavarri, F. (2012). Physical Activity, Sedentary Behavior, and Childhood Obesity: A Review of Cross-Sectional Studies. *Psychol. Health Med.*, 255-273.

- Steene-Johannessen, J., Anderssen, S., Kolle, E., Hansen, B., Bratteteig, M., Dalhaug, E., . . . Dalene, K. (2021). Temporal Trends in Physical Activity Levels across More than a Decade—A National Physical Activity Surve. *Int. J. Behav. Nutr. Phys. Act.*, 18-22.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston : Pearson.
- Tremblay, M., Longmuir, P., Barnes, J., Belanger, K., Anderson, K., & Bruner, B. (2018). Physical literacy levels of Canadian children aged 8–12 years: descriptive and normative results from the RBC Learn to Play-CAPL project. *BMC Public Health*, 2-8.
- Whitehead, M. (2014). *International physical literacy association*. <https://www.physical-literacy.org.uk> adresinden alındı

EXTENDED ABSTRACT

The main aim of this study was to explore the perception of physical literacy in 4th grade primary school students (aged 9-10 years) using CAPL-2 questionnaires.

Today, childhood obesity is recognised as one of the major public health problems and is caused by various factors such as physical inactivity and high level of sedentary lifestyle in young people. It is alarming that 35.3% of the population aged 15-69 years do not reach the level of physical activity recommended by the World Health Organisation (WHO) (Kosti & Panagiotakos, 2006). Many children and young people around the world do not meet physical activity guidelines because they lead a completely sedentary lifestyle or only engage in very irregular physical activity, which can lead to short- and long-term health problems (Prentice-Dunn et al., 2012).

To prevent this situation from worsening, it is important to include physical activity programmes in the educational context. However, numerous studies have shown that strategies to promote physical activity in children and young people have not been sufficiently successful (Steene-Johannessen, et al., 2021). One of the reasons that could explain these negative results could be the design of many of these programmes, as they often focus only on health improvements and reduce the motivation of adolescents. Furthermore, scientific evidence suggests that interventions aimed at increasing physical activity during school time do not produce significant and relevant long-term changes (Jones, Defever, Letsinger, Steele, & Mackintosh, 2020).

A possible solution to this problem could be the implementation of strategies and programmes that promote the development of children's capacity to engage in physical activity as a precursor to increasing physical activity behaviour. In this context, physical literacy emerges, which is defined in the Bulletin of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (UNESCO) International Council for Sport Science and Physical Education as the motivation, confidence, physical competence, knowledge and understanding to value and participate in a physically active lifestyle. In other words, it is defined as a multidimensional construct that covers all of the above-mentioned aspects related to an individual's ability to act with competence and attitude in terms of physical activity (De Balazs, de DAmico, & Murillo, 2017).

The Canadian Assessment of Physical Literacy (CAPL) assesses children's capacity to lead a physically active lifestyle (Halorg, 2013). Canadian organisations agreed that physical literacy should be defined as "the motivation, confidence, physical competence, knowledge and understanding to value and take responsibility for physical activities for life". This definition was adapted from the International Physical Literacy Association (Whitehead, 2014). The CAPL consists of a series of standardised assessment protocols that have published validity and reliability for children aged 8 to 12 years and reflect this internationally accepted definition of physical literacy (Longmuir, et al., 2018). The CAPL has been used to assess the physical literacy of more than 10,000 children in Canada and abroad (e.g., Australia, Kenya, South Africa, the United Kingdom, Singapore) since 2013 (Tremblay, et al., 2018).

This study was designed with a general survey model. Primary school 4th grade students in Ankara province constitute the study group (N=132). In the selection of the study group, appropriate (purpose-oriented) sampling technique was used from the sampling type that is not based on probability (Şimşek & Yıldırım, 2013).

The purpose of this study was to test the Canadian Physical Activity Literacy Questionnaire-2 (CAPL-2) on a sample of 4th grade students. Using the four-factor structure proposed by the original CAPL-2 developers (Longmuir, et al., 2018), the physical literacy levels of students were revealed through descriptive analyses based on 132 4th grade school children.

At the end of the research, it can be said that the physical literacy level of 4th grade students studying in Ankara is above average. In addition, it is seen that the perceptions of 4th grade students in mobile games are above average. Again, it is seen that students perceive being active as a fun, enjoyable and pleasurable situation. At the same time, it was determined that 4th grade students perceived being active with games, activities with other children and their abilities. Finally, in the part where it was tested whether the students consciously did physical activity or not, it was found that the majority of the 4th grade students were aware that they were doing physical activity.

CAPL-2 offers many advantages for those who want to assess the physical literacy of children aged 8 to 12 years. Most importantly, it comprehensively assesses all aspects of childhood physical literacy as reflected in the internationally recognised definition.